

Тема “Злочини проти власності”

1. Поняття та групи злочинів проти власності.
Характеристика даної групи правопорушень.
2. Аналіз складу злочину, передбаченого ст.185 КК “Крадіжка”.
3. Аналіз складу злочину, передбаченого ст.186 КК “Грабіж”.
4. Аналіз складу злочину, передбаченого ст.187 КК “Розбій”.
5. Аналіз складу злочину, передбаченого ст.189 КК “Вимагання”.
6. Аналіз складу злочину, передбаченого ст.190 КК “Шахрайство”.

Злочини проти власності – це суспільно небезпечні та протиправні діяння, що, порушують право власності, спричиняють майнову шкоду приватній особі, колективу чи державі й учиняються, зазвичай, із корисливих

мотивів

■ Групи злочинів:

- 1) *корисливі злочини, пов'язані з оборненням чужого майна на користь винного чи інших осіб (ст.ст. 185–187, 1881–191 КК).;*
- 2) *корисливі злочини, не пов'язані з оборненням чужого майна на користь винного чи інших осіб (ст.ст. 192, 193, 198 КК);*
- 3) *некорисливі злочини (ст.ст. 194–197 КК);*
- 4) *злочини, пов'язані з самовільним зайняттям земельної ділянки та самовільним будівництвом (ст. 197-1 КК).*

Предметом злочинів проти власності виступає:

- є майно, яке має певну вартість і є чужим для винної особи. До такого майна слід віднести: рухомі та нерухомі речі, грошові кошти, цінні папери та ін., а також право на майно та дії майнового характеру, електрична та теплова енергія
- До фізичних ознак належить те, що вказані речі можуть бути вилучені з володіння законного власника або пошкоджені чи знищені.
- Економічними ознаками таких речей є те, що вони повинні: 1) мати мінову та споживчу вартість, здатність задовольняти матеріальні та пов'язані з ними потреби людини; 2) бути відокремлені від природного середовища чи бути створені заново. Звичайним проявом вартості речі є її грошова оцінка.

Не є предметом злочинів проти власності:

- 1) природні багатства в їх природному стані (надра, ліс на корені, риба й інші водні тварини в природних водоймах, звірі в лісі тощо). Їх незаконне знищення, пошкодження, вилов належать до злочинів проти довкілля (ст.ст. 240, 246, 248 і 249 КК);
- 2) вогнепальна зброя (крім гладкоствольної мисливської), бойові припаси, вибухові речовини, вибухові пристрої чи радіоактивні матеріали (ст.ст. 262–267 КК);
- 3) транспортні засоби (ст. 289 КК);
- 4) тіло (останками, прахом) померлого, урна з прахом померлого, предмети, що знаходяться на (в) могилі, в іншому місці поховання, на тілі (останках, прахові) померлого (ст. 297 КК);
- 5) наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори (ст.ст. 308, 312 КК та ін.);
- 6) офіційні чи приватні документи (паспорти або інші важливі особисті документи), що не мають грошової оцінки та мінової властивості, штампи й печатки (ст. 357 КК);
- 7) військове майно (ст.ст. 410, 411 КК та ін.);
- 8) речі, що знаходяться при вбитих чи поранених на полі бою (ст. 432 КК) тощо.

Характеристика правопорушень

- За 2020 рік: всього зареєстровано 190.258 правопорушень, з них повідомлено про підозру – 83.321 випадків, а направлено до суду з обвинувальним актом – 74.280
- Статистика по статтях: 185 КК – 138.562 випадки, (в т.ч. – ч.1 ст.185 – 138.562 випадки); 186 КК – 7.492 випадки; 187 КК – 1360 випадки; 189 КК – 720 випадків; 190 КК – 26.830 випадків; 191 КК – 11.160 випадків; 192 КК – 227 випадків.

Характеристика правопорушень

- За місцем посягання домінують крадіжки із житла та іншого приміщення (квартири, будинки, дачі, склади, магазини тощо); за ними йдуть крадіжки із транспортних засобів та крадіжки у натовпі («кишенькові»), які є найбільш латентними і переважно вчиняються злодіями-професіоналами.
- Предметами посягання частіше (понад 60 %) є цінні речі: гроші, валюта, вироби із дорогоцінних металів, мобільні телефони, оргтехніка, аудіо-, відеотехніка; дещо рідше - вироби із чорних та кольорових металів, одяг, худоба, продукти харчування, спиртні напої, предмети домашньої обстановки тощо.
- Способи і засоби крадіжок: проникнення через двері (підбір ключів, використання спеціальних пристроїв, пошкодження дверей); проникнення через вікно (кватирку, балкон); проникнення через дах; дуже рідко підкоп.
- За місцем вчинення грабежі і розбої можна поділити на вчинені у громадських місцях, із проникненням у житло та вчинені на транспорті.
- Предмети посягання - «вуличні» злочини орієнтовані на заволодіння особистими носильними речами (кишенькові гроші, мобільні телефони, ювелірні прикраси, одяг); із проникненням у житло - гроші, валюта, цінне і малогабаритне майно, товарно-матеріальні цінності; на транспорті - грошова виручка, значні суми цільового призначення, партії високоліквідного товару та ін.

Характеристика правопорушень

- Способи і засоби посягання - удари руками і ногами у життєво важливі органи, погрози і застосування зброї смертельної та не смертельної дії, удари спеціально пристосованими предметами, використання предметів широкого господарського вжитку, зв'язування і тортури та ін.
- Що стосується основних кримінологічних рис особи злочинця, то характерними для них є:
- стать: 90 % злочинців і 96 % грабіжників і розбійників - чоловіки;
- вік: неповнолітні до 15 % за всіма видами злочинів; 18-24 роки - до 30 % злочинців, до 45 % грабіжників і розбійників; 25-39 років - близько 40 % злочинців і 30-35 % грабіжників і розбійників; решта злочинців - це більш старша вікова категорія;
- освіта: у 60 % злочинців - повна загальна середня та базова загальна середня; у 20 % - професійно-технічна і початкова та без освіти; у 3 % - вища освіта;
- рід занять: 70 % не працювали і не навчалися; до 10 % - безробітні; до 7 % - учні та студенти навчальних закладів;
- судимість мали: близько 30 % злочинців та майже 40 % грабіжників і розбійників;
- психічний стан на момент вчинення злочину: до 10 % злочинців, 20 % грабіжників і 30 % розбійників перебували у стані алкогольного сп'яніння.

Крадіжка – це таємне викрадення чужого майна (ст.185 КК)

- **Об'єкт злочину** – суспільні відносини власності (предметом виступає майно, яке є чужим для злочинця)
- **Об'єктивна сторона злочину** – діяння, що призвело до майнових наслідків, спосіб вчинення злочину **таємний**.
- Даний злочин має матеріальний склад.
- **Суб'єкт злочину** – фізична осудна особа, яка досягла 14 років.
- **Суб'єктивна сторона злочину** – прямий умисел, корисливий мотив та мета злочину.

Розмежування адміністративної крадіжки як проступку і крадіжки як злочину, передбаченого ККУ

- - ст.51 КУПАП “Дрібне викрадення чужого майна” - викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.
- сума неоподаткованого мінімуму = податковій соціальній пільзі;
- - **податкова соціальна пільга** дорівнює 50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом від 1-31.12.21 року – **2393 грн.**
– 50% від 2393 грн = **1196,5 грн.**
- - **0,2 від 1135 грн = 239,3 грн.**
- Тобто, крадіжка на суму більше 239,3 гривень є кримінально-караною.

Кваліфікуючі (обтяжуючі) ознаки крадіжки (ч.2-5 ст.185КК та Примітка до ст.185 КК):

- Групою осіб або організованою групою;
- Повторно (для злочинів, передбачених не тільки ст.185 КК, а й ст.ст. 186, 189-191, 187-262);
- Вчинені із проникненням в житло, сховище, інше приміщення;
- Що завдала значної шкоди потерпілому (від 100-250 неоподатк.мінім.дох.громадян – тобто, **податкової соціальної пільги – 1196,5 грн. – тобто, на суму 119 650 – 299 125 грн.**);
- У великих розмірах – (від 250-600 неоподатк.мінім.доходів гром. – тобто **на суму від 299 125 грн.-717 900 грн.**);
- У особливо великому розмірі – (від 600 і більше неоподатк. мінім. доходів гром. – тобто **на суму більшу 717 900 грн.**).

Грабіж – це відкрите викрадення чужого майна (ст.186 КК)

- **Об'єкт злочину:**
- **Безпосередній** - суспільні відносини власності (предметом виступає майно, яке є чужим для злочинця), **додатковий** – суспільні відносини з приводу здоров'я людини;
- **Об'єктивна сторона злочину:**
- діяння, що призвело до майнових наслідків (ч.1) – **ненасильницький грабіж**;
- До майнових та фізичних наслідків (ч.2) – **насильницький грабіж** (школа у вигляді побої, ударів та легких тілесних ушкоджень, що не завдали розладу здоров'ю);
- спосіб вчинення злочину **відкритий**.
- Даний злочин має матеріальний склад.
- **Суб'єкт злочину** – фізична осудна особа, яка досягла 14 років.
- **Суб'єктивна сторона злочину** – прямий умисел, корисливий мотив та мета злочину.

Розбій – це напад з метою заволодіння чужим майном (ст.187 КК)

- **Об'єкт злочину:**
- **Безпосередній** - суспільні відносини власності (предметом виступає майно, яке є чужим для злочинця), **додатковий** – суспільні відносини з приводу життя та здоров'я людини;
- **Об'єктивна сторона злочину:**
- діяння у вигляді нападу;
- Шкода - майнові та фізичних наслідки (шкода здоров'ю людини, інколи життю);
- спосіб вчинення злочину **насильство або погроза насильства** (мається на увазі легкі тілесні ушкодження, які заподіяли короточасний розлад здоров'я, середньої тяжкості та тяжкі тілесні ушкодження або погроза їх заподіяння).
- Даний злочин має усічений склад.
- **Суб'єкт злочину** – фізична осудна особа, яка досягла 14 років.
- **Суб'єктивна сторона злочину** – прямий умисел, корисливий мотив та мета злочину.

Кваліфікуючі (обтяжуючі)
ознаки грабежу і розбою
співпадають із кваліфікуючими
ознаками крадіжки.

Вимагання - вимога передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці (ст. 189 КК)

■ **Об'єкт злочину:**

- **Безпосередній** - суспільні відносини власності (предметом виступає майно, яке є чужим для злочинця або право на майно), **додатковий** – суспільні відносини з приводу здоров'я людини, її фізичної та психічної недоторканості, волі, честі та гідності особи, право на таємницю приватного життя тощо;

■ **Об'єктивна сторона злочину:**

- діяння у вигляді: 1) пред'явлення майнової вимоги; 2) погроза насильством, знищенням майна, обмеження прав і свобод, розголошенням відомостей;

-
- Злочин має формальний або усічений склад;
 - **Суб'єкт злочину** – фізична осудна особа, яка досягла 14 років.
 - **Суб'єктивна сторона злочину** – прямий умисел, корисливий мотив та мета злочину.
 - Вимагач може погрожувати застосуванням будь-якого насильства: нанесенням побоїв, мордуванням, заподіянням тілесних ушкоджень, позбавленням життя, зґвалтуванням особи жіночої або чоловічої статі, насильницьким задоволенням статевої пристрасті неприродним способом, позбавленням волі, іншими насильницькими діями.
 - Кваліфікуючі ознаки вимагання подібні до кваліфікуючих ознак крадіжки.